

at Laanene ikke behøve at amortiseres til Bunds. Det er tilfulde opnaaet ved Vædringsforslaget Nr. 10. Det er jo ganske klart, at den Kreditforening, hvorom her er Tale, vil komme i forskellige Retninger til at staa bedre end forskellige af de nu bestaaende Kreditforeninger; men det er paa Punkter, hvor der maaske har gjort sig særlige Hensyn gældende med Hensyn til de bestaaende Kreditforeninger, og som Udvalget ikke har fundet Anledning til at komme nærmere ind paa. Jeg har end ikke kunnet dele de Betæneligheder, som 2 ærede Medlemmer have fundet Anledning til at udtale i Betænkningen. Den ærede Ordfører har saa udførlig gennemgaaet dem, at jeg ikke skal komme nærmere ind derpaa. Jeg vil blot i Almindelighed sige, at jeg ikke deler disse Betæneligheder. Ganske vist have vi det System, at der ikke skal kunne oprettes nogen ny Kreditforening uden i Henhold til en særlig Lov — det blev indført ved Lov af 19de Februar 1861 — men det har dog ikke dermed været Meningen, at Lovgivningsmagten og navnlig Rigsdagen skal give sig til at bedømme, hvorvidt der er Trang til en vis Kreditforening, eller hvorvidt der ikke er Trang dertil, eller om derved vil blive skabt en overflødig Konkurrence. For at kunne danne os en Mening derom, maatte vi gaa ganske anderledes til Bunds og komme ind paa meget vanskelige Spørgsmaal, som ligge uden for Rigsdagens Omraade. Vi maatte komme ind paa private Konkurrenceforhold, som vi savne ethvert Datum til at bedømme. Naar det er slaaet fast, at der til Oprettelsen af en ny Kreditforening hører en særlig Lov, saa opfatter jeg det saaledes, at Rigsdagen, forinden den giver sit Samtykke til, at en ny Kreditforening oprettes, skal paafe, at de Statutter, som Ministeren skal sanctionere, virkelig skabe Sikkerhed for, at det vedkommende Institut vil komme til at virke uden at afstedkomme Forstyrrelse paa Pengemarkedet, saaledes at baade Interessenterne og Købere af Kasseobligationer med Fortrøstning kunne indlade sig paa Foretagendet. Naar det er tilstrækkelig oplyst, forekommer der mig ikke at være Grund for Rigsdagen til at nægte de Mænd, der ved deres Navne og Formue tro sig i Stand dertil, at danne en lovlig Forening med indskrænket Formaal — og maaske med nogle Begunstigelser, som den ærede Ordfører har udviklet, ere de saakaldte Begunstigelser i Virkeligheden ikke af stor Betydning. Det eneste Moment, som jeg synes den ærede Ordfører har glemt at omtale, eller som han ikke dvælede ved, er det indværgsministerielle Tilsyn. Det er ganske

vist en væsentlig Ting ved en Kreditforening, at man ved, at den er underkastet Kontrol fra en Statsmyndigheds Side, men Staten kontrollerer jo mange Pengeinstitutter af den Art og det Omfang, Sparekasser f. Eks., og der har aldrig været Tale om, at man betragter det som en særlig Favour eller som en Begunstigelse, der indrømmes et saadant Pengeinstitut. Staten udøver denne Kontrol i det almenes Interesse, ikke for at give det enkelte Institut en Begunstigelse. Jeg tror derfor, at de ærede Medlemmer kunne lade denne Betænelighed fare, som de da ogsaa have gjort. Vi ere ikke alle Daarers Formyndere. Er der ikke Blads for en saadan Kreditforening, saa kommer den vel ikke til Eksistens, men staaer der saadanne Mænd bagved, som ville kunne føre den igennem, saa vil den blive ført igennem, og saa vil den kunne virke heldigt. — Vi ere vist alle enige med den ærede Ordfører i, at der i det foreliggende Udstift til Statutter findes overmaade gode Ting og virkelige Fremskridt. Jeg var ikke til Stede ved Begyndelsen af Mødet og har derfor ikke haft Lejlighed til at høre den ærede Ordførers Foredrag helt igennem, men jeg har dog hørt saa meget deraf, at jeg kan sige, at der i den Udvikling, han gav, var adskilligt, der maa staa noget for hans egen Regning. Der var endogaa adskilligt deri, som ikke er blevet drøftet i Udvalget, men det underer mig ikke, at den ærede Ordfører, som er saa særlig kyndig i disse Forhold, er kommen frem dermed; thi det er med fuld Ret, at han har villet lade det høje Ting saa Gavn af sin Visdom paa dette Punkt. Der er imidlertid enkelte Ting, hvori jeg ikke er enig med ham, men jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa.

Dernæst er der den anden Betænelighed, at disse Obligationer, som kunne komme til at staa i høj Kurs, maaske ville trykke Kursen paa andre Kreditforeningsobligationer. Den ærede Ordfører for Mindretallet, om jeg maa kalde ham saaledes, udtalte, at det lige saa godt kunde gaa den anden Vej, at det, at disse Obligationer kom i højere Kurs, kunde trække de andre med højere op. Derom lader sig jo paa Forhaand intet sige, men hvis den Omstændighed, at der til Dels ved offentlig Foranstaltning stables et Papir, som vinder særlig Favour hos Publikum, hvortil det har Ret, derfor kommer til at staa i høj Kurs, optager en Del af den disponible nationale Formue, og muligt bevirker, at andre mindre gode Papirer kom til at staa noget lavere, skulde denne Betænelighed, maatte man overhovedet forhindre gode rentable Foretagender